

NATUURHISTORISCH
GENOOTSCHAP IN LIMBURG

JAARPROGRAMMA 2023

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
2.	BESTUUR EN ORGANISATIE	4
3.	BEHEER DATABANK EN GEGEVENSLEVERING	7
4.	MAANDBLAD EN ANDERE PERIODIEKE UITGAVEN	8
5.	PROJECTEN EN ACTIVITEITEN	9
6.	BELEIDSBEÏNVLOEDING EN SAMENWERKING	14

1 INLEIDING

- 1.1 Het Koninklijk Natuurhistorisch Genootschap in Limburg (NHGL) is een provinciale organisatie ter bevordering van veldbiologische studie aan flora en fauna. Haar belangrijkste activiteiten zijn het organiseren van onderzoeksprojecten, excursies, lezingen en het ondersteunen van veldonderzoek. De hieruit verzamelde gegevens worden opgeslagen in een centrale databank. Verder geeft de vereniging al sinds 1911 een maandblad uit met een diversiteit aan artikelen en korte mededelingen, het Natuurhistorisch Maandblad. Hierin worden de resultaten van inventarisaties en veldonderzoek gepubliceerd. Op deze manier is een voor Nederland unieke referentiebron aan provinciaal natuuronderzoek ontstaan.
- 1.2 De Provincie Limburg ondersteunt het Genootschap door jaarlijks een exploitatiesubsidie beschikbaar te stellen. Dat gebeurt op basis van een jaarlijks activiteitenplan en een bijbehorende begroting. In het voorliggend jaarprogramma worden verschillende activiteiten beschreven die in 2023 uitgevoerd gaan worden.

2 BESTUUR EN ORGANISATIE

- 2.1 Het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg is een vereniging met leden die wordt bestuurd door een dagelijks bestuur.
- 2.2 Het dagelijks bestuur telde in 2022 zes leden, waarvan één lid aftredend. Het streven is om het aantal leden van het dagelijks bestuur in 2023 uit te breiden tot 7 leden en het algemeen bestuur af te schaffen. Zo nu en dan wordt één van de vergaderingen gecombineerd met een veldbezoek om de kennis en onderlinge band van de bestuursleden te vergroten en te verbreden en daarmee in feite het bestuurslidmaatschap aantrekkelijker te maken.
- 2.3 Gestreefd wordt om in 2023 het door het dagelijks bestuur opgestelde visiedocument waarin de bestuurssamenstelling en -verantwoordelijkheid wordt heroverwogen te voltooien en de daaruit voortvloeiende inzichten vorm te geven. Zo wordt er gestreefd naar een betere band van het bestuur met de achterban, een kleiner, maar actiever bestuur en een efficiënter bestuursproces.
- 2.4 Het Natuurhistorisch Genootschap heeft een eigen werkorganisatie met enkele medewerkers (1,3 fte) in loondienst. Ook in 2023 is het noodzakelijk deze compacte organisatie in stand te houden voor de belangrijkste taken als ledenondersteuning en redactiewerk voor het Natuurhistorisch Maandblad. Olaf Op den Kamp als bureaumanager en Ellen Zwart als bureau-assistente zijn in dienst voor deze reguliere taken.

- 2.5 Voor diverse voorkomende werkzaamheden kan worden teruggevallen op hand- en spandiensten door vrijwilligers. Onder andere het bijhouden van de ledenadministratie, het bemannen van stands op infodagen en het geven van voorlichting vindt plaats door actieve vrijwilligers. Merkbaar is dat de vereniging kwetsbaar is in de afhankelijkheid van vrijwilligers. In geval van ziekte of uitval van vaste vrijwilligers is de druk op de medewerkers van het kantoor onevenredig groot.
- 2.6 Op basis van de registratie van gewerkte uren van de bureaumanager en de bureau-assistente in de voorgaande jaren is de volgende globale urenplanning voor 2023 opgesteld.

Werkzaamheden	% tijd
Bureauwerkzaamheden	25
Redactie Maandblad	16
Projecten (inclusief NHGL-weekend, –dag)	28
Automatisering	3
Bestuurlijke zaken	6
Studiegroepen	10
Stichting Natuurpublicaties Limburg	12
Totaal	100

Door een toenemend aantal activiteiten van studiegroepen en kringen, de vele werkzaamheden rondom de ledenadministratie en de goedlopende uitgaven via het publicatiebureau wordt een groot beroep gedaan op het bureau. Hierdoor blijkt de bezetting van het bureau regelmatig te krap en moet er door vrijwilligers ondersteuning worden geleverd. Professionalisering is doorgevoerd door met name efficiënter processen uit te voeren.

- 2.7 De organisatie van het NHGL kent vier regionale kringen (Maastricht, Heerlen, Roermond en Venlo) en achttien studiegroepen.
- 2.8 Het aantal gewone leden beweegt zich de laatste jaren rond de 1.050. Daarnaast kennen we nog gezinsleden. Promotie en ledenwerving blijven evenals in voorgaande jaren een belangrijk punt van aandacht. Jaarlijks worden vele tientallen nieuwe personen lid van de vereniging. Gelukkig zien we ook een toename van het aantal jonge leden. De aanwas van nieuwe leden leidt in de praktijk slechts tot een geringe groei van de vereniging door het wegvallen van leden, onder meer door overlijden. Het op langere termijn binden van de leden is echter in deze tijd waarin er zo veel mogelijkheden zijn om je vrije tijd te besteden een uitdaging. Door de individualisering van de maatschappij lijkt men

zich minder snel te willen binden aan verenigingen. Doelstelling is om het ledenaantal op dit niveau te handhaven of te doen stijgen.

- 2.9 Ten behoeve van specifieke taken zijn aan het NHGL vier stichtingen gelieerd die binnen de doelstellingen van het NHGL opereren. Dit betreft de uitgeverij Stichting Natuurpublicaties in Limburg, het natuurprojectenbureau Stichting 'De Lierlei', de beheerorganisatie voor onderaardse kalksteengroeven Stichting Ir. D.C. van Schaik, en ten slotte de NatuurBank Limburg voor het beheer, levering en exploitatie van waarnemingsgegevens. Dit laatste is overigens door het opheffen van de GaN in 2013 en het wegvallen van de vergoeding voor de geleverde diensten grotendeels overgedragen aan de Natuurbank Nederland, waarin nauw wordt samengewerkt met waarneming.nl alsook met de Stichting Observation International. De ontwikkeling van de Stichting Observation International maakt dat er in 2023 gezien zal worden wat nog de rol en toegevoegde waarde is van de stichting Natuurbank Limburg.
- 2.10 De werkzaamheden van de ledenadministratie zijn door het invoeren van de mogelijkheid tot het betalen via een automatische incasso vereenvoudigd. Het merendeel van de contributiebetalingen wordt nu automatisch verwerkt. Toch blijft het handmatig verwerken van de overige contributie-bedragen (circa 30% van de totale leden), het bijhouden van adreswijzigingen, wanbetalingen en opzeggingen en de veelvuldige bezorgfouten door Post-NL veel tijd te kosten. Gekoppeld aan de website is de ledenadministratie in 2015 verbeterd en kunnen leden sedertdien de eigen gegevens inzien en laten aanpassen middels een contactformulier. Door de invoering van de AGV in 2018 krijgen leden ook de gelegenheid om aan te geven welke gegevens (niet) bewaard mogen worden, waarbij men bij aanmelding voor een evenement (zoals bijv. voor de Genootschapsdag) kan aanvinken of de gegevens mogen worden bewaard voor toekomstige evenementen en bijeenkomsten. In 2022 is gestart met het herinrichten van de ledenadministratie, onder meer door het opsplitsen van de leden in verschillende groepen die verschillende rechten hebben.

3 BEHEER DATABANK EN GEGEVENSLEVERING

- 3.1 Het verzamelen en bewerken van waarnemingen van flora en fauna is een kernactiviteit van het Genootschap. Het beleid is dat alle waarnemingsgegevens optimaal worden verzameld, beheerd en gebruikt. Belangrijke gebruiksdoelen zijn terreinbeheer, planologie en wetenschappelijk onderzoek. De natuurgegevens dienen daarnaast zoveel mogelijk gepubliceerd te worden in de vorm van artikelen in het Natuurhistorisch Maandblad.
- 3.2 Voor de opslag en het beheer van de gegevens en het beschikbaar stellen daarvan aan gebruikers is in 2002 de Stichting NatuurBank Limburg opgericht. Dit is een zelfstandig opererende, maar aan het Genootschap gelieerde rechtspersoon. In zijn contracten met de NatuurBank Limburg waakt het bestuur van het Natuurhistorisch Genootschap voor waarborging van optimaal beheer en gebruik van de gegevens voor deze doeleinden. Omdat een groot deel van het werk dat de NatuurBank Limburg inmiddels door andere stichtingen wordt uitgevoerd, heeft de NatuurBank Limburg een deel van haar bestaansrecht verloren en wordt erover nagedacht deze stichting op te heffen.
- 3.3 Het Genootschap volgt via bestuurlijk overleg de ontwikkeling en het functioneren van de NatuurBank Limburg nauwkeurig en intensief. Door samen op te trekken blijven de belangen van NHGL en NatuurBank Limburg maximaal gegarandeerd.
- 3.4 Vanuit het bestuur van het Genootschap worden tal van activiteiten georganiseerd om de leden én niet-leden te stimuleren waarnemingen te verzamelen en aan te leveren (zie verder hoofdstuk 5 van dit jaarprogramma).
- 3.5 Een zeer belangrijke activiteit voor het verzamelen van betrouwbare gegevens inzake de aanwezigheid en de verspreiding van soorten planten, dieren en insecten vormde in de afgelopen jaren het onderzoek inzake de Kwaliteitsimpuls en het Meerjarenprogramma van de Stichting Ondersteuning Overlegorganen Nationale Parken. Een belangrijk deel van de werkzaamheden hiervoor wordt uitgevoerd door vrijwilligers onder coördinatie van Ton Lenders namens de Stichting de Lierelei. Het wordt zeer gewaardeerd dat via deze provinciale gelden voor natuuronderzoek mede bijdragen aan de inzet van de deskundigheid van de leden van het Genootschap.

4 MAANDBLAD EN ANDERE PERIODIEKE UITGAVEN

- 4.1 De redactie van het Natuurhistorisch Maandblad bestaat uit een hoofdredacteur, een eindredacteur, een redactie-assistent en vijf redactieleden. In 2023 zal de 112^e jaargang van het Maandblad worden uitgegeven.
- 4.2 In 2023 verschijnen twaalf nummers van het Natuurhistorisch Maandblad, waarvan waarschijnlijk een themanummer over de Vlootbeek dat in samenwerking met Stichting het Limburgs Landschap wordt gemaakt. Themanummers zijn vanwege de dikkere omvang slechts mogelijk met aanvullende financiële ondersteuning. Dat is lastig door de druk op de beschikbare budgetten bij potentiële sponsoren.
- 4.3 Naast het sinds 1911 uitgegeven Natuurhistorisch Maandblad draagt het Genootschap bij aan diverse andere publicaties. Zo verschijnt SOK Mededelingen van de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven jaarlijks met 2 of 3 nummers. De Paddenstoelenstudiegroep brengt 1 of 2 keer per jaar het tijdschrift PSL-nieuws uit. In dit fraai opgemaakte blad worden determinatiesleutels van moeilijke groepen of geslachten van paddenstoelen, verslagen van excursies of mycologische overzichten van gebieden gepubliceerd. Binnen het Genootschap brengen diverse studiegroepen, Kringen en plaatselijke werkgroepen (veelal digitale) mededelingen, jaarverslagen of eigen nieuwsbrieven uit.

5 PROJECTEN EN ACTIVITEITEN

- 5.1 Van 16-18 juni 2023 wordt weer een inventarisatieweekend georganiseerd om bij te dragen aan de inventarisatie van bijzondere locaties in de provincie. Hieraan doen traditioneel veel afzonderlijke studiegroepen van het Genootschap mee. Het inventarisatieweekend is een van de jaarlijks terugkerende verenigingsactiviteiten binnen het reguliere programma. Voor 2023 is gekozen voor het onderzoeken van de natuur rondom de Sint-Pietersberg.
- 5.2 Verschillende meerjarige projecten, die uiteindelijk moeten resulteren in publicaties, atlassen of artikelen, zullen worden voortgezet. Gedurende het jaar 2023 zullen de volgende projecten verder worden voorbereid en uitgevoerd:
- molluskenatlas (zie 5.3);
  - nachtvlindermonitoring;
  - flora van Zuid-Limburg (zie 5.4)
  - vissenatlas (aanvulling);
  - landschapsbiografie van Nationaal Park de Meinweg (zie 5.5.).
  - wantsen in Limburg (zie 5.6).

Voor alle projecten in bovenstaande opsomming geldt dat de eerste voorbereidingen in de regel plaatsvinden op vrijwillige basis door Genootschapsleden. Hierbij nemen studiegroepen of kringen het voortouw om met enthousiasme en gedrevenheid te komen tot projectvoorstellen. Vanuit de eigen organisatie vindt dan ondersteuning en begeleiding plaats om te komen tot uitgewerkte en financieel gedekte projecten. Voor de coördinatie- en redactiewerkzaamheden alsmede de feitelijke productie van publicaties (drukwerk en vormgeving) is altijd additionele financiering nodig. Het ontbreken van dergelijke financiering is vaak een reden om nog niet aan de daadwerkelijke productie van een atlas te beginnen. Daarvoor is feitelijk een betaalde kracht onmisbaar.

- 5.3 De Molluskenstudiegroep heeft naar aanleiding van het 10-jarig bestaan het initiatief genomen voor het samenstellen van een verspreidingsatlas van Mollusken in Limburg. Soortteksten zijn gedurende de lockdown goed bijgewerkt en er lijkt nu schot in te zitten. Ook is er al een eerste opmaak van enkele proefhoofdstukken gemaakt.
- 5.4 In 2019 is er overleg geweest tussen het bestuur en de redactie

van het project Flora van Zuid-Limburg. Doel hiervan is om tot een concreet projectplan te komen waarmee ook subsidie kan worden aangevraagd zodat het project in gang gezet kan worden. Naar verwachting wordt in 2023 hiermee verder gewerkt.

- 5.5 In 2021 is het initiatief genomen om te werken aan een nieuw boek (werktitel Landschapsbiografie van Nationaal Park de Meinweg) in de serie waarin op een voor een breed publiek toegankelijk niveau natuurgebieden worden beschreven. Deze uitgave beschrijft de natuurgebieden rondom het Nationaal Park de Meinweg en is tevens voorzien van gedegen inleidende hoofdstukken. Publicatie van dit boek is voorzien op de Ecotop 2023. De boeken uit deze serie zijn rijk geïllustreerd met fraaie natuurfoto's en voorzien van wandelroutes zodat men de natuur zelf kan ontdekken. Eerder verschenen al 'Natuurlijk Roermond' (2011), 'Natuurlijk Kerkrade' (2016, herdruk 2021), 'Natuur voor elkaar in het Grenspark Maas-Swalm-Nette' (2017), 'De Geleenbeek. Beleef de natuur in verandering' (2019), 'Natuurlijk Maastricht. Compacte stad in een weids landschap' (2020, herdruk 2021) en 'Het Eiland van Weert. Ontdek de natuur in Weert en Nederweert' (2022). Deze publicaties zijn buitengewoon goed ontvangen en enkele delen zijn inmiddels uitverkocht. Door de hoge papierprijzen en de moeilijkheid van het verkrijgen van subsidies voor een herdruk lijkt een herdruk onmogelijk, hoewel er wel regelmatig vraag is naar uitverkochte publicaties.
- 5.6 De Wantsenstudiegroep heeft in 2022 het initiatief genomen om een verspreidingsatlas uit te brengen van de wantsen van Limburg. Deze studiegroep werkt dusdanig nauwkeurig dat in hoog tempo de verspreiding van wantsen in Limburg bekend is geworden en tevens de kennis van de soorten behoorlijk is opgeschroefd. Voor deze publicatie is reeds bij diverse instellingen subsidie aangevraagd. In 2023 zal verder worden gewerkt aan het doen van aanvullende waarnemingen, het schrijven van teksten en het verzamelen van geschikt fotomateriaal van de soorten en hun waardplanten. Ook zal er gewerkt worden aan het maken van verspreidingskaarten.
- 5.7 Het NHGL heeft sedert 2015 het predicaat Erkend Stagebedrijf en geeft daar jaarlijks invulling aan door enkele stagiaires van diverse opleidingen gelegenheid te bieden om mee te werken in diverse onderzoeken, o.a. binnen de projecten die lopen t.b.v. de Nationale Parken. Een bottleneck is momenteel het vinden van geschikte vrijwilligers die de stagiaires begeleiden tijdens hun stage aangezien de huidige vrijwilligers hebben gezegd hier minder tijd voor te kunnen vrijmaken.

- 5.8 De regionale Kringen van het Genootschap organiseren maandelijks activiteiten. In de regel betreft dit lezingen en excursies. Daarnaast worden ook onderzoeksactiviteiten en uitvoering van beheerwerkzaamheden georganiseerd. Kringactiviteiten zijn ook voor niet-leden van het Genootschap toegankelijk. Deze activiteiten worden aangekondigd via het Natuurhistorisch Maandblad, de website van het Genootschap en in sommige gevallen in lokale week- of dagbladen. Voor een doorstart van Kring Venray is er te weinig draagvlak en ontbreken mogelijke bestuursleden.
- 5.9 Het NHGL telt 18 studiegroepen, elk gericht op een specifieke soortgroep of activiteit. Elke studiegroep organiseert met uiteenlopende intensiteit activiteiten als excursies, cursussen, lezingen en atlasprojecten. Enkele studiegroepen hebben ook nog werkgroepen die zich op nog specifiekere studieterrinen richten, zoals de Plantensociologische Werkgroep van de Plantenstudiegroep of de Werkgroep Hellinggraslanden van de Paddenstoelenstudiegroep. Eén studiegroep richt zich op beheer en bescherming van natuurterreinen. Aan activiteiten van de studiegroepen kunnen doorgaans ook niet-leden deelnemen. We merken dat enkele studiegroepen door gebrek aan actieve vrijwilligers geen activiteiten ontplooiën. Doordat elk lid van het Dagelijks bestuur enkele studiegroepen onder zijn hoede heeft genomen, proberen we meer inzicht te krijgen in het reilen en zeilen van de studiegroepen.
- 5.10 Het merendeel van de activiteiten wordt aangekondigd in het Natuurhistorisch Maandblad en op de website van de vereniging. Daarnaast ondernemen leden van kringen en studiegroepen activiteiten die onderdeel zijn van een vast of informeel programma (bijvoorbeeld veldwerkzaamheden) welke niet separaat worden aangekondigd. De onderstaande tabel geeft een indicatie van de aantallen geplande activiteiten. 2021/2022 zijn niet representatief door de beperkingen door Corona, daarom zijn deze hier niet opgenomen.

5.11

Aantal activiteiten (act.) resp. aantal deelnemers (De)						
	2020	2020	2019	2019	2018	2018
Kring of Studiegroep						
	Act	De	Act	De	Act	De
Herpetologische studiegroep	1	5	3	8	5-3	12-20
Plantenstudiegroep	40	5	60	8	45	12
Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeves	2	35	8	40	8	40
Vlinderstudiegroep	3	15	10	7	10	10
Zoogdierenwerkgroep	0	0	0	0	0	0
Paddenstoelenstudiegroep	3	15	18-24	13-20	12	14
Sprinkhanenstudiegroep	5	5	3	6	4	5
Mossenstudiegroep	0	0	7	9	5	10

Molluskenstudiegroep	5	4	21	4	21	5
Plantenstudiegroep Weert	0	0	2	5	14	8
Wantsenstudiegroep	5	5	15	10	10	15
Werkgroep EPT	5	4	15	6	10	4
Kring Maastricht	3	20	9-3	30-21	3-9	8-24
Kring Heerlen	3	35	7-4	50-35	10	15-30
Kring Venlo	3	10	4-24	15-7	3-7	18-9
Kring Roermond	3	20	6	30	6	40

Bij twee getallen duiden deze op resp. lezingen en excursies.

Aantal activiteiten (Act) respectievelijk aantal of gemiddeld aantal deelnemers (De).

- 5.12 Op 11 februari 2023 wordt de 26^e Genootschapsdag georganiseerd. De Genootschapsdag is een ontmoetingsdag voor natuuronderzoekers met als doel de promotie van natuuronderzoek in Limburg en het aangrenzende buitenland. Naast een ochtend met korte presentaties over de stand van zaken van lopende inventarisaties, studies, bijzondere waarnemingen en een kennismaking met sterk op elkaar lijkende soorten vindt er een lezingenserie plaats over actuele onderwerpen. Tevens wordt op deze dag de Algemene Ledenvergadering gehouden. Deze (gratis toegankelijke) dag werd in 2022 bezocht door ruim 70 deelnemers, zowel leden als niet-leden. Vanwege de beperkingen door Corona weten wij niet of het mogelijk zal zijn de Genootschapsdag op de oude vertrouwde wijze te kunnen invullen. We zullen ons beraden hoe we deze dag in dat geval zullen vormgeven.
- 5.13 Na een crash van de website is in 2022 hard gewerkt aan het bouwen van een nieuwe, moderne website voor de vereniging. Deze sluit beter aan bij de moderne, sociale media en de publieksverwachtingen van een actuele, responsieve website. Deze nieuwe website wordt voortdurend verbeterd. Er is een self-service deel voor de ledenadministratie ontwikkeld.
- 5.14 Tot de reguliere activiteiten ten laste van de exploitatie wordt tevens gerekend het in de loop van het jaar organiseren van cursussen en inventarisatiebijeenkomsten van beperkte omvang, inspelend op de behoeften en de actualiteit (nut en noodzaak). Waar mogelijk worden infostands door vrijwilligers bemenst, veelal ondersteund door kantoorpersoneel. Zo is het Genootschap actief aanwezig op de Landelijke dagen (voor zover die doorgang vinden t.g.v. Corona) van RAVON, FLORON, de Vlinderstichting en regionale bijeenkomsten als de Ecotop Meinweg, Ecotop de Pelen en de Likona-dag.
- 5.15 We zijn voornemens om een bermensymposium te gaan organiseren in 2023. We verkennen of dit mogelijk zou zijn om dit samen met de Natuur- en Milieufederatie Limburg op te pakken en ons dan te richten op solitaire bijen en bermen.

6 BELEIDSBEÏNVLOEDING EN SAMENWERKING

- 6.1 Beleidsbeïnvloeding acht het Bestuur geen directe kerntaak van het Natuurhistorisch Genootschap. In voorkomende gevallen wordt er op voorspraak van leden deelgenomen aan inspraak- en bezwarenprocedures. Dit betreft dan met name bedreigingen van dier- of plantensoorten en natuurgebieden die de bijzondere belangstelling hebben van studiegroepen of leden van het Genootschap.
- 6.2 In de regel wordt bij inspraak- en bezwarenprocedures samenwerking gezocht met de Stichting Natuur- en Milieufederatie Limburg of lokale organisaties. De bijdrage van het Genootschap ligt vooral op het gebied van raadpleging van gebiedsexperts of soortendeskundigen, levering van objectieve inventarisatiegegevens en de wetenschappelijke interpretatie ervan.
- 6.3 Op plaatselijk niveau zijn kringen, studiegroepen en individuele leden van het Genootschap actief op het gebied van beleidsbeïnvloeding door deelname aan plaatselijke overlegstructuren (overlegorganen, beheer- en adviescommissies).
- 6.4 Samenwerking met en ondersteuning van GroenHuis-partners en andere natuur- en milieuorganisaties krijgen de nodige aandacht. Zo kunnen organisaties (onder voorwaarden) via het Genootschap beschikken over waarnemingsgegevens, voor zover ze al niet deelnemen aan de NDFF. Bij voorkeur hebben deze organisaties een abonnement op de NDFF via Bij12, waardoor van de meest recente gegevens gebruik gemaakt kan worden.
- 6.5 Het Natuurhistorisch Genootschap is één van de initiatiefnemers en medeoprichters van het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Het Natuurhistorisch Maandblad rekent op, en ontvangt, jaarlijks een aantal artikelen vanuit de medewerkers van het Museum.
- 6.6 M.i.v. 2018 is het Genootschap, samen met de Dierenbescherming en de Natuur- en Milieufederatie lid van het Algemeen bestuur van de Faunabeheereenheid Limburg. Samen worden de beleidsstukken voorbereid in het PLUM (werkgroep Planvorming, uitvoering en monitoring) en bestuurlijk behandeld in het Algemeen bestuur waar genoemde drie organisatie een zetel hebben. In het Dagelijks Bestuur van de FBE vertegenwoordigt Harry Tolcamp deze drie organisaties.

